

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Abermann Szilvia ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Békésiné dr. Tóth Ilona ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. február 14. napján meghozott, 5.P.22.163/2012/6. számú ítélete ellen, az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 20.000 (húszezer) euróra, és annak 2006. július 19. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, az Európai Központi Bank által alkalmazott irányadó kamatlábnak megfelelő mértékű késedelmi kamatára leszallítja.

Az alperest mentesíti a felperes javára megítélt perköltség fizetése alól, és a felperest kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 800.000 (nyolcszázezer) forint perköltséget.

A le nem rótt összesen 1.643.200 (egymillió-hatszáznegyvenháromezer-kétszáz) forint kereseti és fellebbezési illetékből alperes által fizetendő illeték összegét 213.600 (kétszáztizenháromezer-hatszáz) forintra leszallítja, és megállapítja, hogy a fennmaradó 1.429.600 (egymillió-négyszázhuszonkilencezer-hatszáz) forint illetéket az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy az állam által előlegezett 183.133 (száznolcvanháromezer-százharminchárom) forint szakértői költségből a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására fizessen meg 23.810 (huszonháromezer-nyolcszáztíz) forintot, míg a fennmaradó 159.323 (százötvenkilencezer-háromszázhuszonhárom) forintot, továbbá a 365.920 (háromszázhatvanötezer-kilencszázhusz) forint fordítási költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A **külföldön** élő ... állampolgár felperest 2006. július 19-én ...-n, az autóba való beszállása közben elsodorta az alperesi biztosított által vezetett járműszerelvénnyel. A baleset következtében a felperes a fején vágott és repesztett sebzéseket, a bal kéz III-IV-es ujjainak törését, roncsolódását szenvedte el. A műtéti ellátása során a III-as ujját a középcsont és alapperc közötti ízület magasságában eltávolították. A bíróság jogerős ítéletével az alperes biztosítottjának bűnösségét maradandó fogyatékosságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében megállapította.

A felperes keresete szerint 100.000 euró nem vagyoni kártérítés, és 7.180,9 euró, illetve 235.000 forint költsége és dologi kára, valamint ezek késedelmi kamata, továbbá a baleset időpontjától havi 4.000 euró jövedelempótló járadék megfizetését kérte az alperestől.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 25.000 euró nem vagyoni, és 730 euró vagyoni kártérítésben és ezek késedelmi kamatában, továbbá havi 2.000 euró jövedelempótló járadékban marasztalta az alperest.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására utasította. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok a felperes kárigényének megalapozott elbírálásához nem voltak elégségesek. A bizonyítatlanság következménye pedig a bizonyítással kapcsolatos tájékoztatás hiánya miatt nem volt a felek terhére levonható. Az új eljárásban szükségesnek tartotta a felperes jövedelemvesztése szempontjából releváns tényekre vonatkozóan további bizonyítás lefolytatását, és annak vizsgálatát, hogy a felperest a baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése zenészi tevékenységében orvosilag mennyiben akadályozza.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét változatlanul fenntartotta. A baleset folytán kiesett, alkalmi zenélésből elért jövedelme megítélését általános kártérítésként kérte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy a járműbe való beszállás közben bekövetkezett baleset miatt a felelőssége csak az általános kárfelelősségi szabályok alapján áll fenn, a felperes pedig a kára bekövetkeztében közrehatott. A felperes vagyoni kárát bizonyítatlannak, nem vagyoni kárigényét eltúlzottnak tartotta. Vitatta, hogy a felperes teljesen alkalmatlanná vált a zenélésre. Álláspontja szerint járadékigényt csak hat hónapra visszamenőleg érvényesíthet.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes indítványa alapján a már rendelkezésre álló orvosszakértői vélemény kiegészítését rendelte el. Ezt követően hozott újabb ítéletével az alperest 30.000 euró nem vagyoni kártérítés és ennek 2006. június 9-től számított EKB mértékű kamata, 730 euró vagyoni kártérítés és ennek 2006. szeptember 1-től számított EKB szerinti kamata, valamint 500.000 forint + áfa perköltség megtérítésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Úgy rendelkezett, hogy az alperes köteles megtéríteni az adóhatóság felhívására 600.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes **külföldön** munkavállalásra feljogosító állandó tartózkodási engedéllyel rendelkezett. Alkalmi zenélésből élt, hétvégente esküvőkön, rendezvényeken lépett fel, ahol szintetizátoron, zongorán, dobon, és gitáron játszott. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a felperes személyisége a baleset, illetve az azt követően kialakult élethelyzethez történő alkalmazkodás során hátrányosan változott. Ez az élettér beszűkülésében, az egzisztenciájának alapját jelentő zenészi tevékenység ellehetetlenülésében, kapcsolati nehézségekben, illetve a kapcsolat megszakadásában, önmagával való elégedetlenségben, nagy indulati feszültségben, és a jövőre vonatkozó elképzelések elnehezedésében mutatkozott meg. Állapota végleges, munkaképesség-csökkenése az ujj elvesztése és mozgásterének beszűkülése miatt 20 %-os. Ujjsérülései a dobolásban legfeljebb csak korlátozzák, ugyanakkor a billentyűs hangszereket, illetve a gitárt rendeltetésszerűen nem tudja használni. Maradványállapota minden olyan háztartási vagy szabadidős tevékenységben is akadályozza, amely mindkét kéz egyidejű használatát teszi szükségessé, illetve a bal kéz valamennyi ujjának használatát igényli. Megállapította, hogy a felperes zenészi karrierjének a baleset véget vetett, élettársi kapcsolata megszakadt és az egzisztenciális kiutat azóta sem találja. Kiemelte, hogy a baleset után a gitárját összetörte, amikor sikertelenül próbálkozott a gitározással. Inni kezdett, és a kényszerű tétlenség miatt meghízott. Visszatért **külföldre**, de kereső tevékenységet ott sem folytat. Az általa elszenvedett hátrányok kiegyensúlyozására mindezen körülmények mérlegelésével a kárkori ár- és értékviszonyok alapján 30.000 eurót állapított meg. A baleset során tönkrement ruházat miatt 300 euró, a kórházi látogatás költségeként 100 euró, gyógyszerek és fájdalomcsillapítók, krémek költségeként 80 euró, kórházi ingóságokra 50 euró, egy havi gondozásra pedig 200 euró megfizetését tartotta indokoltnak. Megállapította, hogy a felperes nem szolgáltatott a jövedelemvesztése kiszámításához szükséges adatokat. Nem tudta bizonyítani, hogy a balesetet megelőzően pontosan milyen rendszerességű és összegű jövedelemmel rendelkezett. Kötelezettségének eleget téve a feleket a bizonyítandó tényekről tájékoztatta, ezért nem volt akadálya annak, hogy a bizonyítás sikertelenségének következményét a felperes terhére értékelje. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, a le nem rótt kereseti illetékről pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 8.500 euróra való leszállítását, a felperesnek a pervesztességével arányos perköltség

fizetésére való kötelezését, és a le nem rótt illetéknek a felek között a pernyertesség-pervesztesség arányában való megosztását kérte.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy a kárcori ár- és értékviszonyokhoz, az elszenvedett jogsérelmekhez, valamint a bírói gyakorlatban megállapított kártérítésekhez képest a hozzávetőleg 9.000.000 forint nem vagyoni kártérítés eltűzött. Utalt arra, hogy a felperes nem közismert, nagy hírű zeneművész volt. Fiatal kora és egészségi állapota lehetővé tenné átképzését és tanulását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperes jövedelemvesztésének bizonyítatlanságát kívánta a nagyobb mértékű nem vagyoni kártérítéssel kompenzálni. Annak azonban nem lehet célja az elmaradt, de nem bizonyított jövedelem pótlása. Utalt arra, hogy a felperes saját előadása szerint az élettársát bántalmazta. Álláspontja szerint a baleseti sérülés ilyen jellegű személyiség-deformációt nem okozhat. Mindezekre tekintettel vitatta, hogy a felperes családi élete kizárólag a baleset miatt ment tönkre. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a jelenetős, mintegy 80 %-os pernyertessége ellenére kötelezte a felperes javára perköltség fizetésére, és a teljes kereseti illeték megtérítésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben megalapozott.

Az ítéltábla nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest 730 euró vagyoni és 8.500 euró nem vagyoni kártérítésben és annak késedelmi kamatában marasztaló, valamint a felperes 730 eurót meghaladó vagyoni és 30.000 eurót meghaladó nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasító rendelkezését, amelyek fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedtek [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A fellebbezési eljárásban a felülbírálat korlátaira tekintettel az ítéltáblának a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy alkalmas-e az elsőfokú bíróság által megállapítottnál alacsonyabb összegű nem vagyoni kárpótlás a felperes által a balesettel okozati összefüggésben elszenvedett, igazolt hátrányainak a kompenzálására.

A baleset következtében a felperesnek a testi épséghez, egészséghez fűződő, védett személyiségi jogai sérültek [Ptk. 75. § (1) bekezdés, 76. §]. Az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen állapította meg a felperes által a balesettel okozati összefüggésben elszenvedett hátrányokat. Helytállón utalt arra, hogy a felperest a balesetben elszenvedett sérülései mind a tanult lakatos szakmájának, mind pedig a zenészi tevékenységének végzésében akadályozzák. A kiegészített orvosi szakvélemény szerint ujj sérülései miatt a billentyűs és húros hangszereket egyáltalán nem tudja rendeltetésszerűen használni, míg a dobolásban korlátozott. Mindezekre tekintettel helytállón következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a baleset a felperes zenészi karrierjének véget vetett.

Az ítéltábla az alperes fellebbezésére tekintettel kiemeli, hogy a kirendelt pszichológus szakértő véleményével a felperes a pszichés állapotromlása és a

baleset közötti ok-okozati összefüggés tekintetében a bizonyítási kötelezettségének eleget tett. A szakvélemény szerint az életében bekövetkezett változásokat a felperes elfogadni nem tudja, a baleset következtében kialakult szorongásait csak részben sikerült feldolgoznia. Az élettárs tanúvallomása alapján pedig az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a balesetben elszenvedett sérülései a felperesnek az élettársával és a gyermekével fennálló kapcsolatát is negatívan befolyásolták. Tekintettel arra, hogy a zenélés egyúttal a felperes megélhetését biztosította, az elsőfokú bíróság az ebből elérhető jövedelem lehetőségének elvesztését helyesen értékelte az életminőség romlását jelentő körülmények között. Ennek figyelembe vétele nem jelentette az egyébként bizonyítatlan keresetvesztésének nem vagyoni kártérítéssel való kompenzálását.

A bíróságnak ugyanakkor az elszenvedett sérelmek kompenzálására alkalmas pénzübeli kártérítés mértékének meghatározása során a károkori élet- és értékviszonyokra, valamint az ítélkezési gyakorlatnak a hasonló károsultak ügyében hozott döntéseire is figyelemmel kell lennie. Ezekhez képest pedig az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege némileg eltúlzott volt. Annak 20.000 eurónál alacsonyabb összegre való leszállítása azonban a viszonylag csekély mértékű baleseti munkaképesség-csökkenés ellenére a felperes életében bekövetkezett súlyos hátrányok miatt nem volt indokolt.

A kihirdetethez képest az írásba foglalt ítélet a nem vagyoni kártérítés után fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontja tekintetében elírást tartalmazott, amelyet az ítélőtábla helyesbített (2006. július 9-ről július 19-re). Az euróban fizetendő kártérítés után fizetendő késedelmi kamat mértékét pedig a 2000/35/EK irányelvben meghatározott irányadó kamatlábnak megfelelő mértékű késedelmi kamatra való utalással pontosította.

Az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés leszállítása folytán a felperes pernyertességének aránya 14 %-ra csökkent. Az ilyen alacsony arányú pernyertesség a Pp. 81. § (2) bekezdésének alkalmazását nem tette lehetővé. Az ítélőtábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes első-, és a korábbi másodfokú, valamint a megismételt eljárásban kifejtett tevékenységével arányos, áfát nem tartalmazó ügyvédi munkadíjából álló perköltsége megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletében elmulasztott rendelkezni a korábbi fellebbezési eljárásban le nem rótt fellebbezési illeték, továbbá a felperes terhére eső kereseti és fellebbezési illeték viselése felől. Az ítélőtábla ezért ezeket a hiányosságokat, annak figyelembevételével pótolta, hogy a perindításkor hatályos 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés h) pontja értelmében a feleket a perben tárgyi költségmentesség illette meg. Ennek következtében a rendelet 3. § (4) bekezdése alapján csak az alperes volt a le nem rótt eljárási illeték és állam által előlegezett költség pervesztességével arányos részének megfizetésére kötelezhető.

A kifejtetteknek megfelelően az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése csak részben vezetett eredményre, a fellebbezési eljárásban a felek megközelítőleg egyforma arányban lettek pernyertesek és pervesztesek. Az ítéltábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdésének második fordulata alapján úgy rendelkezett, hogy a fellebbezéssel összefüggésben felmerült költségeiket maguk viselik.

A módosított Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési illeték nem haladta meg a korábbi másodfokú eljárásban le nem rótt fellebbezési illeték összegét. Az ítéltáblának ezért az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján további fellebbezési illeték viseléséről rendelkeznie nem kellett.

Budapest, 2014. március 11.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

Dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő